

بازرگانی در خدمت فقرزدایی

اشاره:

تحمل فقر در جامعه اسلامی که با آرمان‌های والایی از جمله رسیدن به قسط و عدالت اجتماعی بنا شده است، بسیار دشوار می‌باشد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در رابطه با ضرورت تهیه و تنظیم طرح فقرزدایی، چند ماه پیش فرمودند: حرکت خوبی آغاز شده است. مهم این است که با جدیت دنبال می‌شود، تا آخر ادامه پیدا کند و در بین راه متوقف نشود.

رهبر فرزانه انقلاب فرمودند: امید است خداوند به ریاست محترم جمهوری که این دستور خداپسندانه (تهیه طرح فقرزدایی) را داده‌اند و به شما مجریان، عوض خیر عطا کند و توفیق دهد.

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در بازدید از سازمان برنامه و بودجه، بهمن‌ماه گذشته فرمود: زبینه کشور اسلامی ایران نیست که با منابع طبیعی غنی و موقعیت استراتژیک، شاهد زندگی عده‌ای از مردم محروم در زیر خط فقر باشد.

آقای هاشمی رفسنجانی بر ضرورت تنظیم طرح فقرزدایی تأکید کرد و افزود: در آستانه هیجدهمین سال پیروزی انقلاب اسلامی و روز برنامه‌ریزی، زمان آن فرا رسیده است که طرح جامعی برای محو فقر از جامعه اسلامی ایران تهیه و به برنامه پنج‌ساله دوم اضافه شود.

آقای رفسنجانی اظهار داشت: زبینه یک سازمان برنامه و بودجه اسلامی این است که کارشناسان آن روی موضوع فقر و ابعاد آن به‌طور گسترده و عمیق مطالعه کنند. من انتظار دارم که سازمان برنامه و بودجه با کار جدی، نتیجه مطالعات و طرح‌های پیشنهادی را هر چه زودتر ارائه کنند.

به دنبال اعلام نقطه‌نظرات ریاست جمهوری اسلامی ایران درباره ضرورت تهیه طرح فقرزدایی و حمایت روشنگرانه و همه‌جانبه رهبر معظم انقلاب از این برنامه، سازمان برنامه و بودجه «گردهمایی بررسی مسأله فقر و فقرزدایی»، را ۳۱-۲۹ اردیبهشت ماه سال جاری برگزار کرد.

در این گردهمایی تنی چند از مقام‌های رسمی، کارشناسان ارشد و اساتید دانشگاه‌ها، ماحصل تحقیقات و مطالعات خود را در زمینه فقر و راه‌های فقرزدایی بیان کرده و به بحث نهادند.

نظر به اهمیت موضوع فقر و فقرزدایی و نیز ضرورت تدوین هر چه سریعتر برنامه مبارزه با فقر، وزارت بازرگانی ضروری دانست که با برگزاری یک گردهمایی با حضور معاونان و مدیران این وزارتخانه و نیز کارشناسان و محققان اقتصادی، ابعاد مختلف مسأله فقر و راه‌های مبارزه با آن را بررسی و ارزیابی نموده و راهکارهای مناسب را معرفی نماید.

خبرنگار نشریه «بررسی‌های بازرگانی» از مجموعه سخنرانی‌های ارائه شده در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گزارشی تهیه کرده است که با هم می‌خوانیم.

بسرای از بین بردن فقر، باید عدالت اجتماعی برقرار شود

آقای یحیی آل اسحاق وزیر بازرگانی در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: برای از بین بردن فقر در جامعه، باید عدالت اجتماعی برقرار شود. وی گفت: توسعه بدون عدالت اجتماعی مفهومی ندارد و با آن در تضاد نیست.

○ آل اسحاق: توسعه بدون عدالت اجتماعی، مفهومی ندارد و با آن در تضاد نیست.

وی افزود: آمار نشان می‌دهد که تسهیلات، امکانات و حمایت و هدایت بخش‌های صنعتی کوچک، در اقتصاد رشد بزرگی فراهم می‌آورد. توجه نداشتن به اقتشار میانی و متوسط جامعه در هدایت منابع، شاید خسارتی باشد که اقتصاد را از مسیر تعادل بیرون کند. وزیر بازرگانی گفت: مسأله فقر باید از زوایای ارزشی، توسعه، اجتماعی و سیاسی بررسی شود و در نهایت راه‌حل‌های فقرزدایی از دید بازرگانی، بررسی و ارزیابی گردد.

○ در عدالت اجتماعی باید امکانات و تخصیص منابع، ارزش‌گذاری، ایجاد فرصت‌ها، بهره‌وری در سرمایه و جلوگیری از ظلم و احتکار، مدنظر باشد.

وی با اشاره به این نکته که ایران اسلامی در مقایسه با خیلی از کشورهای فقیر نیست، گفت: برای قشرهای پایین جامعه باید چاره‌های اندیشید. همان‌گونه که امیر

واحدها تعلق دارد. لذا این مجموعه در برابر تسهیلات ارزی، ریالی و خدمات، باید حمایت شود.

○ بیش از ۵۰ درصد میزان اشتغال و ۴۰ درصد مصرف انرژی مربوط به واحدهای تولیدی کوچک می‌باشد و آنها سهم کلانی در اقتصاد کشور دارند.

وزیر بازرگانی افزود: در سال جاری ۴/۵ میلیارد دلار به بخش صنعت اختصاص یافته ولی فقط ۱۰۰ میلیون دلار آن برای حمایت از صنوف تولیدی منظور شده است و این صنوف حتی قادر به جذب آن نیستند و این «بی‌عدالتی اجتماعی» است. صنوف تولیدی در زمینه تضمین کالا، تأمین مواد اولیه، دریافت تسهیلات بانکی و... در مقایسه با واحدهای بزرگ در محرومیت کامل به سر می‌برند.

وی تصریح کرد: سیاست «فقرزدایی»

مؤمنان علی (ع) می‌فرماید: اگر بخواهیم فقر را از بین ببریم، باید تدبیر صحیحی داشته باشیم.

آل اسحاق اظهار داشت: در عدالت اجتماعی باید امکانات و تخصیص منابع، ارزش‌گذاری، ایجاد فرصت‌ها، بهره‌وری در سرمایه و جلوگیری از ظلم و احتکار، مدنظر باشد. در نتیجه در برنامه‌ریزی توجه به عدل و عدالت، تخصیص منابع برای واحدهای کم‌درآمد، چگونگی دادن فرصت‌های رقابتی به واحدهای کوچک در مقابل واحدهای بزرگ، ضرورت دارد.

وی افزود: برای آنکه تمام جامعه از امکانات کافی برخوردار شود، باید شورای پول و اعتبار و نظام بانکی به واحدهای تولیدی کوچک، تسهیلات بیشتری ارائه کنند. این واحدها در امر تولید سهم کلانی در اقتصاد کشور دارند و از کارآترین واحدهای اقتصادی کشور می‌باشند. بیش از ۵۰ درصد میزان اشتغال و بیش از ۴۰ درصد مصرف انرژی در کشور به این

یعنی دادن توان حضور در بازار به سرمایه‌های کوچک و افراد محروم. اگر بتوان محصولات واحدهای تولیدی کوچک (نظیر فرش و گبه‌بافی) را به بازار جهانی ارسال کرد و به موازات آن مواد اولیه موردنیاز آنها را تأمین نمود، آن زمان فقرزدایی شده است.

○ دادن توان حضور در بازار به سرمایه‌های کوچک و افراد محروم، سیاست فقرزدایی است.

وی تأکید کرد: در رابطه با فقرزدایی «تور ایمنی» و «تور حمایتی» مهم است. در زمینه تور ایمنی باید امکانات و بستر لازم، آموزش، درآمد، تغذیه، سرمایه و قدرت خرید فقرا را بالا برد. باید زمینه‌ای فراهم شود که قدرت خرید افزایش یابد و ارزش دارایی افراد فقیر در برابر «تورم» آسیب نبیند. با ایجاد زمینه‌های اشتغال، میزان تولید گروه آسیب‌پذیر اجتماعی بالا رود و زمینه استفاده از سرمایه و بازده آن و توان رقابت این گروه در برابر تولیدکنندگان بزرگ تقویت شود.

وی تصریح کرد که امکان دسترسی به خدمات بهداشتی، غذایی و آموزشی، دستیابی به بازار فروش و مصرف در زمان و شرایط مناسب، همراهی شبکه‌های توزیع، حمل و نقل، انبارداری و ذخیره‌سازی سردخانه و خریده‌های تضمینی و حمایت‌های خدماتی برای طبقه فقیر، باید در نظر گرفته شود.

○ در سیاست فقرزدایی، تور ایمنی (ایجاد فرصت‌های شغلی) و تور حمایتی (حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و ازکارافتاده) بسیار مهم است.

وی گفت: بازرگانی کشور نقش بسیار بالایی در حل و فصل مسأله «فقر» دارد و یک بحث آن الگوی مصرف می‌باشد. باید مجموعه وزارت بازرگانی در تقسیم کار، الگوی مصرف، تغذیه و پوشاک را چنان در نظر گیرد که مشکل گروه آسیب‌پذیر حل شود.

وی درباره «تور حمایتی» اظهار داشت: این تور باید برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و از کارافتاده به‌وجود آید. باید نظام از این گونه افراد حمایت کند. جدا از همه نهادها، کمیته امداد امام خمینی (ره) در این زمینه در تمام صحنه ایران زمین، فعالیت دارد.

○ شرکت گسترش خدمات بازرگانی باید راه را برای رساندن کالاهای تولیدی در مناطق محروم به بازار مصرف، باز کند و به واحدهای تولیدی کوچک سرویس بدهد.

وی افزود: باید کالاهای اساسی این قشر به‌موقع تأمین و توزیع شود. وزارت بازرگانی توانسته است بیش از ۷۰ درصد کالاهای اساسی موردنیاز سال ۷۵ را تاکنون تأمین کند. کمبودها باید از هم‌اکنون برآورد شود تا به‌طور ناگهانی با آن روبه‌رو نشویم.

وی اضافه کرد: حذف یارانه صحیح نیست، بلکه باید «یارانه» به مسیری هدایت شود که همواره تعادل را در جامعه حفظ کند.

وی با اشاره به وظیفه وزارت بازرگانی در قالب تور حمایتی گفت: این وزارتخانه موظف است، ضمن توزیع به‌موقع کالاهای اساسی، به تثبیت قیمت این کالاها توجه کند. برای جلوگیری از اجحاف به

مصرف‌کنندگان، سازمان نظارت، ایزاری حمایتی در مسیر فقرزدایی است، مشروط بر آنکه مبارزه با احتکار، گرانی بی‌دلیل و سوءاستفاده را در رأس دستور کار خود قرار دهد تا قدم‌های اساسی برای فقرزدایی برداشته شود.

وزیر بازرگانی با اشاره به مسؤلیت این وزارتخانه برای سروسامان دادن به فعالیت واحدهای تولیدی در قالب «تور ایمنی»، از مدیران بازرگانی سراسر کشور خواست که حمایت از واحدهای تولید و توزیع کوچک را در دستور کار خود قرار دهند و حقوق آنها را از ارگان‌های ذیربط بستانند تا فقر به نحو چشمگیری کاهش یابد.

○ وزارت بازرگانی می‌تواند نقش سازنده‌ای در بخش‌های حمایتی و زیربنایی و تقویت قدرت خرید داشته باشد.

وی افزود: شرکت گسترش خدمات بازرگانی باید راه را برای رساندن کالاهای تولیدی در مناطق محروم به بازار مصرف، باز کند و به واحدهای کوچک در این زمینه خدمات بدهد.

وی در جمع‌بندی سخنان خود گفت: در شرایطی هستیم که در مورد مسایل مربوط به کارهای اصولی نظام، می‌توانیم اثر جدی داشته باشیم. اگر فقرزدایی از مشکلات کشور باشد، وزارت بازرگانی می‌تواند نقش سازنده‌ای در بخش‌های حمایتی و زیربنایی و نیز تقویت قدرت خرید داشته باشد.

وی از کارشناسان و مدیران وزارت بازرگانی خواست که برنامه‌های خود در زمینه فقرزدایی را تدوین و فعالانه عمل

کنند و این گردهمایی را شروع کار بدانند نه پایان آن.

صادرات و اشتغال از عوامل عمده در فقرزدایی است

دکتر حسین نقره کار شیرازی قائم مقام وزارت بازرگانی در مراسم افتتاح «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: صادرات شریان سالم و رساننده تغذیه به پیکره اقتصاد کشور است و ایجاد اشتغال از عوامل عمده در فقرزدایی محسوب می شود.

○ دکتر نقره کار شیرازی: صادرات شریان تغذیه اقتصاد کشور است و اشتغال عامل عمده در فقرزدایی.

وی گفت: باید میزان بیکاری پنهان و بیکاری ثبت شده در جامعه بررسی شود و با ایجاد اشتغال و کم کردن میزان بیکاری در جهت فقرزدایی کوشش شود.

دکتر نقره کار شیرازی افزود: تعریف فقر نباید به نحوی ارایه شود که راه حل های آن فقیرنوازی باشد، بلکه وزارت بازرگانی باید روش های مؤثر برای از بین بردن فقر را ارایه کند. به گونه ای که فقیر چندان توانمند شود که به خط فقر نزدیک شود و از آن بگذرد.

○ وزارت بازرگانی باید روش های مؤثر برای از بین بردن فقر را ارایه کند.

وی با اشاره به این مطالب که فقر چیست؟ فقیر کیست؟ فقرزدایی به چه شیوه هایی میسر خواهد بود و وظیفه

بازرگانی کشور در این مورد چیست؟ گفت: آمار نشان می دهد که برای از میان برداشتن فقر، تلاش هایی انجام شده است. البته در پاره ای موارد به دلیل افزایش جمعیت، مشکلات اقتصادی، فشار تورم و افزایش شکاف درآمدی میان طبقات اجتماعی، سوالاتی مطرح می شود که وظیفه را سنگین می کند.

وی یادآور شد که وظیفه وزارت بازرگانی در ابعاد مختلف قابل توجه است که شاخص ترین آن صادرات می باشد.

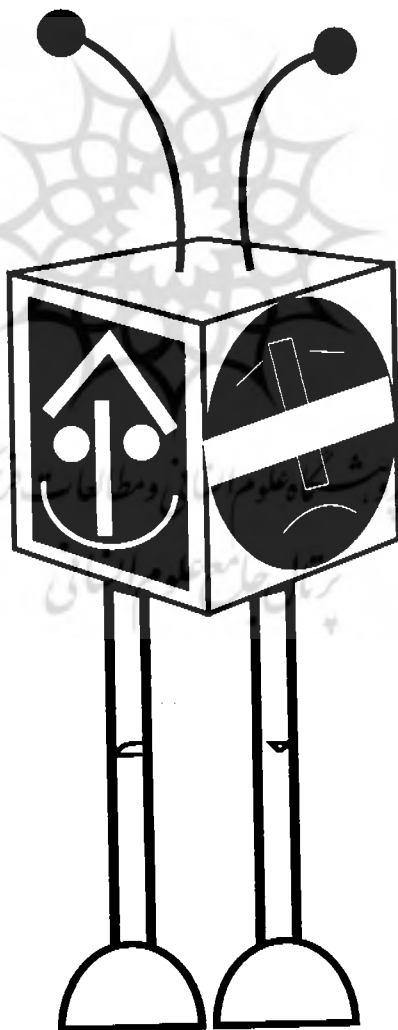
حرکت فقرزدایانه باید بر محورهای «رشد» و «توزیع درآمد» تکیه کند

دکتر محمد نهایوندیان معاون طرح و برنامه وزارت بازرگانی در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: مطالعه منابع اسلامی و تجربیات بشری نشان می دهد که حرکت فقرزدایانه باید بر دو محور «رشد» و «توزیع درآمد» تکیه کند.

○ دکتر نهایوندیان: حرکت فقرزدایانه باید بر دو محور «رشد» و «توزیع درآمد» تکیه کند.

سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی اظهار داشت: اگر در جامعه حداقل معیشت تأمین نشود، سرمایه های اقتصادی از بین خواهد رفت. در مقابل اگر توزیع درآمد هموارتر شود، افزایش تقاضای طبقات دارای درآمد پایین به افزایش تولید کالاهای مصرفی که کشورهای درحال توسعه توان عرضه و سرمایه گذاری در آن بدون نیاز به سرمایه های خارجی دارند، منجر خواهد شد. با توزیع کالاهای مصرفی به نفع طبقات پایین درآمد، تولید ناخالص ملی بالا می رود و حرکت به سمت «توسعه اقتصادی» با هزینه کمتری آغاز می شود. سرمایه مورد نیاز برای تولید و تأمین کالاهای مصرفی نسبت به دیگر کالاهای پایین است و تأمین آن از عهده کشورهای درحال توسعه برمی آید.

دکتر نهایوندیان گفت: در یک جامعه نمی توان فقط به توزیع درآمد توجه داشت و نسبت به رشد اقتصادی بی توجه بود و برعکس. بلکه باید رشد اقتصادی و توزیع درآمد با یکدیگر همراه باشند.

○ اگر در جامعه حداقل معیشت تأمین نشود، سرمایه‌های اقتصادی از بین می‌رود.

وی با اشاره به تجربیات دهه‌های ۵۰، ۶۰ و ۷۰ گفت: رشد و توزیع عادلانه‌تر درآمد مبتنی بر اختیارمندی آحاد عوامل اقتصادی، باید صورت بگیرد و امید توفیق دارد. دلیل این امر نیز شکست تجربه کشورهای کمونیستی و سوسیالیستی عالم می‌باشد.

دکتر نهاوندیان اظهار داشت: اگر به این نتیجه در جامعه ایران رسیده باشیم که حرکت اقتصادی کشور هدف‌گیری دوگانه رشد و تعدیل توزیع درآمد را دارد، رشد اقتصادی همراه عدالت اجتماعی است، توسعه همراه مشارکت بیشتر آحاد اجتماعی در پروسه رشد است، آنگاه محور عمده‌ای که باید هدف باشد، عبارتست از: ایجاد اشتغال همراه با کاهش شکاف طبقاتی.

وی گفت: شکاف‌های درآمدی غیرقابل قبول و تحمل در جامعه از درآمدهای مبتنی بر «رانت»، (مابه‌التفاوت قیمت رسمی و بازار آزاد ...) ناشی شده است.

○ رشد و توزیع عادلانه‌تر درآمد مبتنی بر اختیارمندی آحاد عوامل اقتصادی، باید در جامعه صورت گیرد.

وی افزود: اگر در این زمینه صادق باشیم که هدف و جهت‌گیری، رشد همراه با عدالت اقتصادی است، در سیاست‌های تثبیت و کنترل باید هزینه «رانت» ملاحظه شود. در تصمیم‌هایی که اتخاذ می‌شود، باید امکان عمل آن محاسبه گردد و از

ایجاد درآمدهای مبتنی بر «رانت» به شدت اجتناب گردد.

وی گفت: در فقرزدایی (به صورت مطلق و نسبی)، وظیفه نظام، حکومت و دولت، تأمین «فرصتها» است و نه آنکه مردم را به پخته‌خواری عادت دادن. باید کاری انجام شود که عاملان اقتصادی از بنیه لازم و کافی برخوردار شوند و خود درآمد شرافتمندانه به دست آورند.

وی افزود: باید نسل عامل، مولد و زاینده پرورش یابد تا به روی پای خود بایستد، کار کند، درآمد داشته باشد و به دیگران نیز احسان کند. پس برای آنکه فقیر نداشته باشیم، باید تصمیم بگیریم که گدا نداشته باشیم و گداپرووری نکنیم.

○ شکاف‌های درآمدی غیرقابل قبول و تحمل در جامعه از درآمدهای مبتنی بر «رانت» ناشی شده است.

وی تصریح کرد: دولت باید در عاملان اقتصادی، بنیه ایجاد کند. برایشان فرصت، امکان تولید، مهارت و فضای رقابتی ایجاد کند. واحدهای اقتصادی باید به افزایش بهره‌وری موظف شوند. حمایت از صنایع نوزاد به معنای کنونی باید از بین برود. ایجاد بنیه و فرصت برای رشد، از لوازم سیاست فقرزدایی است.

دکتر نهاوندیان گفت: برای ایجاد بنیه و اجتناب از ایجاد درآمد مبتنی بر «رانت»، انحصار شکنی لازم است و وزارت بازرگانی عهده‌دار این مسؤلیت خطیر می‌باشد. انحصار شکنی باید جزو محورهای اصلی فعالیت وزارت بازرگانی قرار گیرد و هر حرکتی که به سوی انحصار، کاهش بهره‌وری و ایجاد پتانسیل برای توزیع ناعادلانه درآمد که در جهت متوقف کردن

«رشد» است، متوقف گردد.

○ باید عاملان اقتصادی از بنیه لازم و کافی برای کار و تولید برخوردار شوند و خود درآمد شرافتمندانه کسب کنند.

وی گفت: زمینه انحصار با نگرش عمقی در وزارت بازرگانی باید شناسایی گردد. زیرا هر کجا (در بخش‌های دولتی و خصوصی) انحصار وجود دارد، بهره‌وری پایین است و امکان سوءاستفاده فراوان وجود دارد.

سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی تصریح کرد: در زمینه‌هایی که برای انحصار دلیل اقتصادی (مورد انحصار طبیعی) وجود دارد و یا اضافه کردن عاملان اقتصادی سبب می‌شود که آن فعالیت غیراقتصادی گردد، وظیفه دولت ایجاد و اعمال مقررات برای انحصار می‌باشد.

○ برای ایجاد بنیه و اجتناب از ایجاد درآمد مبتنی بر «رانت» انحصار شکنی لازم است. هر حرکتی به سمت انحصار، کاهش بهره‌وری و ایجاد پتانسیل برای توزیع عادلانه درآمد در جهت متوقف کردن رشد را به دنبال دارد.

دکتر نهاوندیان با اشاره به این مطلب که انحصارات هنوز شناسایی نشده و مطالعات بازارشناسی در مورد کالاها و بخش‌ها صورت نگرفته است، گفت: برای چنین سیاست‌گذاری‌های فهیمانه‌ای، بها دادن لازم به مطالعه و تحقیق در شؤون مختلف لازم است و در نهایت ایجاد اشتغال در شرایط رقابتی بهره‌وری، تولید و

رضایت عمومی را بالا می‌برد.

وی با اشاره به تأکید وزارت بازرگانی بر صادرات در سیاست‌های این وزارتخانه گفت: اشتغال ناشی از صادرات به جهت آنکه در صحنه رقابت بین‌المللی، تولید محک خورده است، مصداق اشتغال با بهره‌وری بالا می‌باشد و اشتغال کاذب نیست.

وی افزود: اشتغال در بخش‌های تولیدی که کالاهایشان فقط بازار داخلی دارد، در شرایط انحصاری عمل می‌کند و با حمایت‌های غیراقتصادی دولت به حیات ادامه می‌دهد، مشخص نیست که اشتغال مفیدی باشد. در مقابل اشتغال در بخش‌های صادراتی که کیفیت تولیداتشان مطلوب و در بازارهای بین‌المللی عرضه و به فروش رسیده است، اشتغال مفید و مطلوب می‌باشد.

○ اشتغال ناشی از صادرات به جهت آنکه در صحنه بین‌المللی، محک خورده است، مصداق اشتغال با بهره‌وری بالا می‌باشد.

دکتر نهاوندیان گفت: به کسانی که شعار «فقرزدایی» می‌دهند، باید گفت که اگر در این امر صادق هستند، باید در جهت صادرات قدم بردارند و محور اصلی حرکت در فقرزدایی را تشویق و توسعه صادرات قرار دهند.

سرپرست مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی تصریح کرد: اگر جهت‌گیری فقرزدایی با هدف‌گیری رشد همراه با توزیع عادلانه درآمد باشد، مشارکت بخش‌های اقتصادی در چرخه اقتصاد افزایش می‌یابد. در این رهگذر، آحاد مردم از درآمد ناشی از کار، سرمایه و

فراهم نخواهد شد.

دکتر نهاوندیان گفت: ریشه بسیاری از فسادهای اجتماعی در فقر است و فقر مقدمه کفر و فساد و اختلال در نظامی است که خداوند برای بشر خواسته است.

وی با استناد به احادیث و روایات اسلامی متعدد به‌ویژه در ارتباط با سخنان گوهریار مولای متقیان علی (ع) گفت: به‌طور قطع و یقین، فقر فرآیند باطلی است

زمین برخوردار می‌شوند و به‌طور علاقه‌مندانه در شوون اقتصادی فعالیت و مشارکت خواهند داشت.

وی تصریح کرد: اگر چنین مشارکتی تأمین شود، تعارض‌های اقتصادی و اجتماعی به صفر نزدیک، نظام اجتماعی تثبیت و بقای انقلاب اسلامی تضمین می‌شود و امکان تعرض از سوی دشمنان خارجی به بهانه‌های سیاسی و اقتصادی،

که مانع رشد و تکامل بشر می‌شود. فقر مایه نقص در دین است و به وحشت افتادن و از کارایی ساقط شدن عقل را سبب می‌شود و مایه جلب دشمنی است. لذا باید جهت‌گیری قاطعی در زمینه فقرزدایی داشته باشیم.

○ مشارکت آحاد مردم در بخش‌های اقتصادی، تعارض‌های اقتصادی / اجتماعی را به صفر نزدیک، نظام اجتماعی را تثبیت و بقای انقلاب اسلامی را تضمین می‌کند و امکان تعرض از سوی دشمنان را فراهم نخواهد کرد.

معاون وزارت بازرگانی با اشاره به ضرورت داشتن تعریف روشنی از فقر گفت: تکذیب، توجیه، تعمیم و تثبیت فقر، فقرزدایی نیست. اگر سیاستی اتخاذ شود که مجموعه مبتلابه فقر شود ولو آنکه فاصله طبقاتی کم شود، فقرزدایی نشده است، اما اگر سیاستی اتخاذ شود که به‌صورت نهادینه در بنیه اقتصادی کشور و جامعه، فقر دایمی شد، ولی به‌صورت موقت رنگ و لعابی زده شود، در واقع فقر تثبیت شده است.

وی با اشاره به این نکته که در نظام اقتصاد اسلامی، فقر ریشه‌ای وجود ندارد، گفت: اگر یک نظام اقتصادی غیراسلامی و دارای فقر، به نظام اسلامی مبدل شود، در مرحله اول باید مجموع درآمد و تولید آن رشد کند تا جامعه از فقر رهایی یابد و در مرحله بعد توزیع درآمد به‌نحوی تنظیم شود که فقر (مطلق و نسبی) کاهش یابد.

وی گفت: اقتصاددان‌های دهه‌های ۶۰ و ۷۰ بر این عقیده بودند که برای توسعه اقتصادی لازم است تولید ناخالص

ملی افزایش یابد و چون این تولید به مصرف و پس‌انداز تقسیم و پس‌انداز به سرمایه‌گذاری تبدیل می‌شود و مشکل کشورهای درحال توسعه، محدودیت و کمبود سرمایه‌گذاری، لذا برای افزایش پس‌انداز اشکال ندارد که شکاف درآمد افزایش یابد.

○ برای تبدیل نظام اقتصادی غیراسلامی به اسلامی، در مرحله اول باید مجموع درآمد و تولید رشد کند تا جامعه از فقر رهایی یابد و سپس توزیع درآمد به‌نحوی تنظیم شود که فقر کاهش یابد.

دکتر نهاوندیان افزود: مدل‌های توسعه‌ای که این گروه اقتصاددان‌ها می‌دانند، این‌گونه القا می‌کرد که آنهایی در جامعه پس‌انداز می‌کنند که نیازهای مصرفی آنها، تأمین شده باشد. اما آنها به این نکته توجه نکردند که طبقات مرفه کشورهای توسعه‌نیافته، رفتارهای اقتصادی مانند دهک‌های بالای درآمدی در کشورهای توسعه‌یافته، ندارند. پس‌انداز این گروه به سرمایه‌گذاری تبدیل نمی‌شود، بلکه صرف واردات کالاهای غیرضروری و لوکس و یا سپرده‌گذاری در بانک‌های سوئیس می‌شود.

وی افزود: این نظریات به رشد پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و ایجاد نهادهای توسعه‌یابدار در کشورهای درحال توسعه کمک نکرد. از سوی دیگر گروه کثیری از آحاد جامعه در روند توسعه اقتصادی مشارکت نداشتند و لذا انگیزه و کارایی لازم وجود نداشت.

معاون وزارت بازرگانی تصریح کرد: از یافته‌های بسیار تکان‌دهنده تحقیقات

دهه ۱۹۸۰ میلادی این بود که ایجاد صنایع مونتاژ در کشورهای درحال توسعه با وجود پایین بودن دستمزد کارگران، قدرت رقابت نداشت، زیرا فقدان انگیزه و کارایی سبب می‌شد که هزینه تولید و قیمت تمام‌شده این محصولات در سطح بالایی قرار گیرد.

○ یافته‌های تکان‌دهنده تحقیقات دهه ۱۹۸۰ نشان داد که ایجاد صنایع مونتاژ در کشورهای در حال توسعه با وجود دستمزد پایین نیروی کار به لحاظ فقدان انگیزه و کارایی، قابل رقابت نبود.

وی با اشاره به وجود فقر مطلق در کشورهای در حال توسعه که به شکل سوءتغذیه و گرسنگی جلوه می‌کند، گفت: انسان‌های گرسنه اگر به حداقل نیازهای غذایی و معیشتی خود دسترسی پیدا نکنند، سرمایه‌ها (از جمله سرمایه‌های طبیعی مانند زمین‌های کشاورزی و...) را از بین می‌برند.

هدف از کاهش فقر، افزایش قدرت خرید و تولید است.

سخنران دیگر «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی»، دکتر عبدالرضا رکن‌الدین افتخاری، مدیر مطالعات بازرگانی داخلی مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی بود.

وی گفت: هدف از کاهش فقر، افزایش قدرت خرید و بالا بردن تولید است.

وی افزود: واردات بازرگانی بیشترین وظیفه را در فقرزدایی به‌عهده دارد و به‌همین منظور مطالعات علمی و

پرداخت یارانه به فقدان سرمایه‌گذاری و توقف تولید منجر می‌شود

سیدمحمد روحانی پور مدیرعامل سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، خطاب به شرکت‌کنندگان در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: پرداخت یارانه به فقدان سرمایه‌گذاری، توقف تولید و عدم رشد صنعت در بخش‌هایی که یارانه بدان تعلق می‌گیرد، منجر می‌شود. این موضوع در برنامه پنج‌ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور مورد توجه قرار گرفته است.

وی گفت: یکی از دلایل افزایش اعتبارات مربوط به یارانه، افزایش قیمت تولیدات داخلی، رشد جمعیت و افزایش بهای خرید کالاهای یارانه‌دار است. به‌طور متوسط سالانه حدود یک‌هزار میلیارد ریال بر اعتبار «یارانه» افزوده شده است.

سازمان بازرسی و نظارت، جلوگیری از انباشت ثروت و آشنا ساختن مصرف‌کنندگانی که در معرض فقر هستند با حقوقشان، می‌باشد.

○ احمد خالدي: جلوگیری از انباشت ثروت، بررسی و رسیدگی به تخلفات اقتصادی واردکنندگان، عمده‌فروشان، خرده‌فروشان و تولیدکنندگان از محورهای فعالیت سازمان است.

وی اضافه کرد: بررسی و رسیدگی به تخلفات اقتصادی در مورد واردکنندگان، عمده‌فروشان، خرده‌فروشان و تولیدکنندگان، ضرورت ارایه فاکتور فروش و نصب برجسب قیمت بر روی کالاها برای جلوگیری از گرانفروشی و کم‌فروشی، از دیگر محورهای فعالیت این سازمان می‌باشد.

کارشناسی متعددی در مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی صورت گرفته است.

○ دکتر افتخاری: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، مطالعات راهبردی و کلیدی در زمینه ساختار کنونی بازرگانی و راهکارهای لازم در این زمینه و مقالاتی برای گردهمایی بررسی فقر و فقرزدایی فراهم آورد.

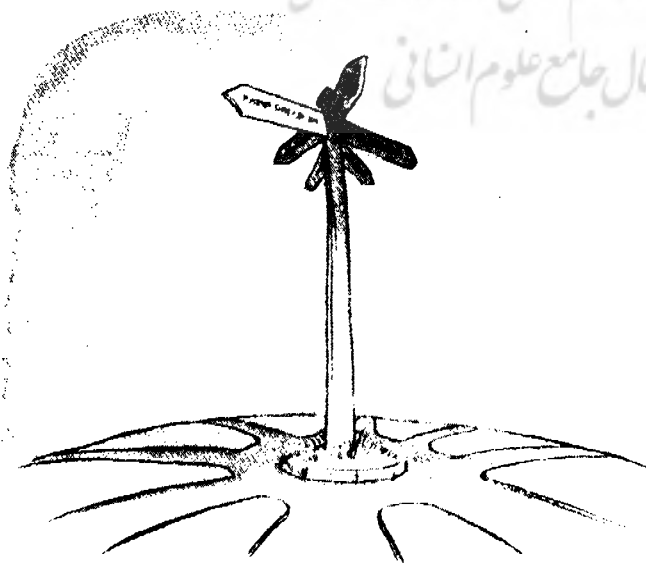
وی پژوهش‌های راهبردی و کلیدی این مؤسسه را در زمینه بررسی ساختار کنونی بازرگانی و ارایه راهکارهای لازم در این زمینه بیان کرد و افزود: پروژه‌های مستقیمی که بتواند ابعاد بازرگانی «فقر» را کاهش دهد، از فعالیت‌های مفیدی است که انجام شده است.

وی گفت: با شکل‌گیری کمیته علمی در مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، ۹ مقاله درباره فقرزدایی تهیه شد که در گردهمایی بررسی فقر و فقرزدایی ارایه گردید. (این گردهمایی اواخر اردیبهشت ماه از سوی سازمان برنامه و بودجه برگزار شد).

وی گفت: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی با تدوین یک کتاب و مقاله‌ای مفصل در نشریه «بررسی‌های بازرگانی» مسأله فقرزدایی و موضوع فقر را مورد بررسی قرار داده است.

ضرورت جلوگیری از انباشت ثروت

دکتر احمد خالدي معاون وزارت بازرگانی و رییس سازمان بررسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالاها و خدمات در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» اظهار داشت: از محورهای اصلی فعالیت

○ سیدمحمد روحانی پور: پرداخت یارانه به فقدان سرمایه‌گذاری، توقف تولید، رشد نکردن صنعتی که یارانه بدان تعلق می‌گیرد، منجر می‌شود.

وی گفت: دولت به این موضوع که یارانه نباید موجب توقف تولید یا رشد تولیدات داخلی شود، توجه دقیقی دارد. میزان پرداخت یارانه از سوی دولت در سال ۷۳ حدود ۳۶۰۰ میلیارد ریال، در سال ۷۴ حدود ۴۸۰۰ میلیارد ریال و در سال جاری حدود ۵۸۰۰ میلیارد ریال می‌باشد. وی تصریح کرد: به‌لحاظ رشد جمعیت و افزایش قیمت کالاهای وارداتی و تولیدات داخلی، چگونگی تأمین منابع مالی موردنیاز برای اعطای یارانه مطرح می‌باشد. دولت تلاش دارد که جهت‌گیری اعتبار یارانه به‌سوی اقشار کم‌درآمد، سوق یابد، تا این گروه به‌طور مستقیم مورد حمایت قرار گیرند.

وی افزود: به‌لحاظ جدا نبودن بخش‌های اقتصادی در جامعه و فقدان تفکیک درآمدی بین احاد جامعه و نیز نبود تشکیلاتی برای شناسایی اقشار کم‌درآمد و فقیر، به‌طور عملی امکان حمایت مستقیم از این گروه به‌وجود نیامده است.

○ افزایش بهای تولیدات داخلی و وارداتی، رشد جمعیت و... سالانه یک هزار میلیارد ریال به اعتبار «یارانه» افزوده است.

روحانی پور گفت: دولت درصدد است که علاوه بر اعطای یارانه کالاهای اساسی، اعتبار یارانه به بخش‌های دیگر را به‌طور مستقیم تخصیص دهد. در ارتباط با دارو و شیرخشک در سال جاری ۵۲۵

میلیارد ریال، تغذیه دانشجویان ۲۷ میلیارد ریال، کتاب‌های درسی ۳۵ میلیارد ریال، تغذیه رایگان دانش‌آموزان ۴۰ میلیارد ریال، مابه‌التفاوت بن کارگری ۸۰ میلیارد ریال، سود تسهیلات اعتباری بخش کشاورزی ۱۰۷ میلیارد ریال و برای بخش مسکن حدود ۱۵۰ میلیارد ریال (بابت هزینه سود وام‌های اعطایی به انبوه‌سازان) اعطا می‌کند.

وی افزود: جهت‌گیری اعطای یارانه از سوی دولت در برنامه دوم، هدایت این اعتبارات به سوی بخش‌های اقتصادی است که امکان مصرف و تعدیل قیمت در آنها وجود دارد.

○ دولت تلاش دارد جهت‌گیری یارانه به‌سوی اقشار کم‌درآمد سوق یابد و به‌طور مستقیم حمایت شوند.

وی با اشاره به این نکته که پرداخت یارانه به‌صورت نقدی به افراد، طرح موفق نبوده است، گفت: اگر بحث یارانه در رابطه با فقرزدایی مدنظر باشد، باید فقط بر روی نان و گندم کار شود. یارانه کالاهایی نظیر روغن، برنج و... در دو سال آینده حذف می‌شود و بر اساس نرخ ارز شناور تأمین خواهند شد.

روحانی پور گفت: پرداخت اعتبار یارانه به سالهای ۵۴-۱۳۵۳ مربوط می‌شود، اما در نخستین برنامه پنج‌ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نیز دولت ۴۲۵۳ میلیارد ریال یارانه به مصرف‌کنندگان پرداخت کرد. در برنامه دوم این رقم به ۱۴۳۰۰ میلیارد ریال افزایش می‌یابد.

وی افزود: سهم اعتبارات یارانه در بودجه عمومی دولت از حدود ۱۱/۴ درصد

در سال ۷۳ به ۱۰/۶ درصد در سال ۷۴ و حدود ۹/۵ درصد در سال جاری رسیده است.

○ یارانه کالاهایی نظیر برنج، روغن نباتی و... در دو سال آینده حذف و قیمت آن با نرخ ارز شناور محاسبه می‌شود.

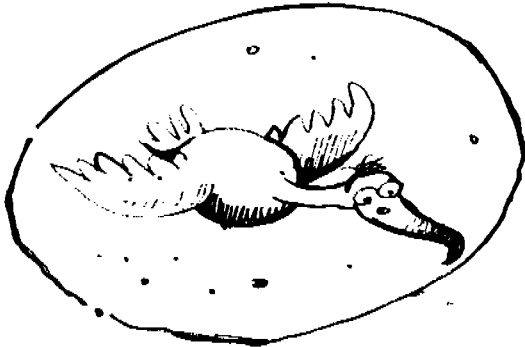
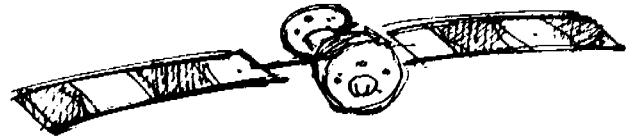
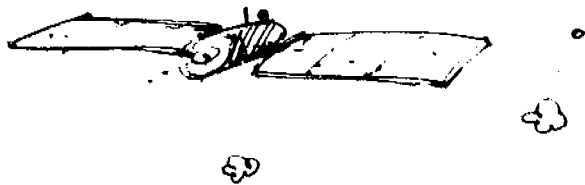
در سال جاری از ۵۸۰۰ میلیارد ریال اعتبار یارانه، حدود ۴۰۰۰ میلیارد ریال به گندم، آرد و نان مربوط می‌شود.

رییس سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: یارانه نهاده‌های کشاورزی در بودجه سال جاری حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیارد ریال و اقلام روغن، برنج، شکر، شیر و... حدود ۱۳۰۰ میلیارد ریال است.

○ سهم اعتبارات یارانه در بودجه عمومی دولت از ۱۱/۴ درصد در سال ۷۳ به ۹/۵ درصد در سال جاری کاهش یافت. اما رقم پرداختی از حدود ۳۶۰۰ میلیارد ریال به ۵۸۰۰ میلیارد ریال در همین مدت افزایش یافت.

وی گفت: سهم اعتبار یارانه برای هر قرص نان بربری ۹۶ ریال، لواش ۴۴ ریال و تافتون ۵۵ ریال است. دولت بابت هر کیلوگرم گندم ۴۲۰ ریال، برنج ۷۷۰ ریال، قند و شکر ۱۰۲۷ ریال، روغن نباتی ۱۸۰۰ ریال و شیر ۳۴۰ ریال یارانه پرداخت می‌کند.

وی افزود: روند حرکت در اعطای یارانه کالاهای اساسی در جهت کاهش تعداد کوبین‌های ارزان قیمت و افزایش مقدار

عرضه کالا براساس نرخ ارز شناور است. میزان کوبین شکر، روغن نباتی و برنج در دومین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی به طور مرتب کاهش می یابد و در مقابل عرضه این کالاها به قیمت تعادلی افزایش خواهد یافت.

عرضه برنج و روغن نباتی به نرخ تعادلی به ترتیب به ۸۰۰ و ۸۳۰ هزار تن خواهد رسید.

افزایش تولید ضرورت حل مشکل فقر

مهندس محمدصادق مفتاح، مدیرعامل شرکت سهامی گسترش خدمات بازرگانی خطاب به شرکت کنندگان در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: برای حل معضل فقر باید تولید را افزایش داد و توزیع ثروت در جامعه را عادلانه کرد.

وی گفت: خیل عظیمی از جمعیت کشور غیرمولد هستند. با وجود آنکه کمیت جمعیت مخرب نیست، اما بافت هرم جمعیتی اهمیت دارد. ۴۸/۸ درصد جمعیت کشور را زنان تشکیل می دهند، اما فقط ۲۵ تا ۳۰ درصد زنان در سن اشتغال (۶۰ تا ۱۵ سال) شاغل می باشند. گذشته از آن ۴۳/۸ درصد جمعیت کشور زیر چهارده سال می باشند که آنها نیز مولد نمی باشند.

مهندس مفتاح گفت: برای حل معضل «فقر»، باید تولید افزایش یابد و به موازات آن توسعه

اقتصادی و عدالت اجتماعی مدنظر قرار گیرد.

وی افزود: برای تحقق عدالت اجتماعی باید به سرمایه های کوچک روی آورد و شرکت های سهامی عام و تعاونی ها را نیز تقویت کرد. تسهیلات دولتی

○ مهندس محمدصادق مفتاح: برای حل معضل فقر، باید تولید را افزایش داد و توزیع ثروت در جامعه را عادلانه کرد.

به منظور افزایش تولید باید در اختیار این گروه قرار گیرد. سرمایه های کوچک در بخش تولید و واردات به کار گرفته شود. در سال ۷۳ به میزان ۳۰ درصد واردات شرکت گسترش خدمات بازرگانی به ارزش ۷۰۰ میلیون دلار با تجهیز و استفاده از نقدینگی

مردم انجام شد.

وی گفت: در بخش بازرگانی برای فقرزدایی لازم است نظام توزیع بهبود یابد. مهندس مفتاح به شاخص‌های فقر در جامعه اشاره کرد و گفت: فقر بر آموزش و تغذیه تأثیر می‌گذارد. میانگین زمان تحصیل در ایران براساس آمار مرکز آمار ایران برابر با ۴/۹ سال است، در حالی که حداقل میزان تحصیل مورد نیاز برای توسعه اقتصادی و نیروی انسانی ۹ سال می‌باشد. این روند متأسفانه در حال تشدید است.

○ برای حل معضل «فقر» باید تولید افزایش یابد و به موازات آن توسعه اقتصادی و عدالت اجتماعی مدنظر قرار گیرد.

وی با اشاره به پاره‌ای از شاخص‌های اقتصادی کشور گفت: در بین ۱۷۳ کشور جهان، ایران از لحاظ ارزش تولید ناخالص ملی سرانه، مرتبه بیست و دوم و از حیث تولید ناخالص داخلی سرانه رتبه بیست و هشتم را دارد. در میان ۹۱ کشور جهان، ایران از حیث شاخص توسعه انسانی رتبه بیست و نهم، از نظر عرضه روزانه کالری رتبه ششم و از حیث سوء تغذیه کودکان مرتبه هشتاد و هفتم را دارد.

برنامه توزیع کالاهای کوپنی تا سال ۱۳۷۸ تدوین شد

آقای صمدیان سرپرست ستاد بسیج اقتصادی در رابطه با توزیع کالاهای اساسی با کوپن در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: برنامه دولت برای توزیع کالاهای کوپنی که تا سال ۱۳۷۸

توزیع خواهد شد، تدوین شده است. با تأمین به موقع این کالاها از افزایش قیمت آنها جلوگیری خواهد شد.

○ صمدیان: با تأمین به موقع کالاهای اساسی و توزیع به هنگام آنها، از افزایش قیمت این تولیدات جلوگیری می‌شود.

وی گفت: تأمین و توزیع به هنگام کالاهای اساسی، کمک بزرگی به فقرزدایی خواهد بود، اما این موضوع، برنامه ریزی مدونی طلب می‌کند. وزارت بازرگانی باید کالاهای اساسی را ذخیره و هنگام بروز کمبود آنها در بازار، عرضه کند. وی افزود: شورای اقتصاد برنامه‌های مربوط به پس از سال ۱۳۷۸ را باید از هم‌اکنون تدوین کند، زیرا اعلام کوپن به طور مستقیم با موقعیت اقتصادی مردم رابطه تنگاتنگ دارد.

○ اعلام کوپن به طور مستقیم با موقعیت اقتصادی مردم رابطه تنگاتنگ دارد.

وی با تأکید بر ضرورت اعلام به موقع کوپن کالاهای اساسی و توزیع منظم آنها گفت: مردم با وظایف ستاد بسیج اقتصادی، آشنایی ندارند. این ستاد نباید یک ارگان موقت تلقی شود. یکی از برنامه‌هایی که می‌تواند به وظایف ستاد کمک کند، ادغام این ارگان یا استخدام ترکیبی آن در دیگر ادارات است.

آموزش ۲۵ هزار نفر در نه ماه و تولید ۲ میلیارد تومان فرش

محمدرضا عابد مدیرعامل شرکت

سهامی فرش ایران در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: ظرف نه ماه می‌توان به ۲۵ هزار نفر قالیبافی آموزش داد و آنها می‌توانند ۲ میلیارد تومان فرش تولید کنند.

وی اظهار داشت: طرح آموزش قالیبافی در استان سیستان و بلوچستان عملکرد خوبی داشته و اکنون مردم این دیار بهترین نوع فرش را عرضه می‌کنند. فرش زایل جای خود را در بازار جهانی به خوبی باز کرده و درآمد بسیار مناسبی برای بافندگان محلی بهارمغان آورده است.

○ محمدرضا عابد: قالیبافی به طور میانگین ماهانه ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار ریال درآمد برای یک فرد روستایی ایجاد می‌کند و نقش مهمی در فقرزدایی دارد.

وی گفت: قالیبافی به طور میانگین ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار ریال برای یک روستایی درآمد ایجاد می‌کند که نقش مهمی در فقرزدایی دارد.

وی افزود: طرح سهیم کردن بافندگان در تولید فرش از طرح‌هایی است که فقر در روستاها را تا حد زیادی کاهش می‌دهد.

وی خواستار بیمه شدن قالیبافان از سوی دولت شد تا قالیبافان از کارافتاده را تأمین مالی کند.

وی گفت: تأمین مواد اولیه مرغوب و نقشه‌های صادراتی مطلوب، تأثیر بسزایی در افزایش درآمد فرشباخان و فقرزدایی در روستاها دارد.

وی با اشاره به میزان تولید، صادرات، اشتغال‌زایی و ارزش افزوده فرش گفت: فعالیت در زمینه رشد تولید فرش، مسأله فقر را کاهش می‌دهد و صادرات آن را که عمده‌ترین کالای صادراتی غیرنفتی کشور

است، توسعه می‌بخشد. تولید فرش کمک بزرگی به فعالیت‌های روستایی و افزایش درآمد روستائینان است.

تأمین بازار برای محصولات کشاورزی، فقرزدایی در استان کرمان را سبب می‌شود

آقای کرمی مدیرکل اداره کل بازرگانی استان کرمان در «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» گفت: نیمی از جمعیت روستایی استان کرمان در مناطق محروم این استان سالانه ۲۰۰ هزار تن خرما و ۱/۷ میلیون تن انواع میوه تولید می‌کنند. اگر بازاری برای این محصولات تهیه شود، فقرزدایی به معنای کامل در این منطقه انجام خواهد شد.

کرمی گفت: استان کرمان مرغوبترین نوع خرما را تولید می‌کند، اما صادرات آن نزدیک به صفر است.

○ کرمی: اگر بازاری برای محصولات کشاورزی استان کرمان پیدا شود، فقرزدایی به معنای کامل در این استان انجام خواهد شد.

وی گفت: درباره تعیین خط فقر و الگوی مصرف باید تعاریف دقیقی ارائه شود که بتوان روی آنها برنامه‌ریزی کرد. وی به مشکلات اداری در سطح استان کرمان اشاره کرد و گفت: برای فقرزدایی در استان‌ها، باید اختیارات به ادارات استان‌ها تفویض شود و به‌اندازه مسؤلیت ارجاع شده به آنها، کار طلب شود.

وی در پایان گفت: استان کرمان با ۲ میلیون نفر جمعیت و اختصاص ۱۱ درصد خاک کشور به خود، از پتانسیل‌های عظیم صادرات برخوردار است.

جمع‌بندی از بحث‌های ارایه شده در گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی

در پایان این گردهمایی، آقای فاخری دبیر گردهمایی یک‌روزه «بازرگانی در خدمت فقرزدایی» جمع‌بندی بحث‌های ارایه شده را به این شرح قرائت کرد.

پرداختن به ابعاد بروز فقر و اتخاذ راهکارهای اجرایی برای زدودن این پدیده، یکی از مسایل مهمی است که همیشه در تاریخ، اندیشه صالحان، آزادمردان، نیک‌اندیشان و نعدوستان به‌ویژه صالحان دینی و به‌خصوص بزرگان آیین دین محمدی (ص) را به خود مشغول کرده است و در هر برهه درصدد حل این مهم برآمده‌اند.

منابع دینی ما از قرآن مجید تا نهج‌البلاغه حضرت علی (ع) و روایات و احادیث ائمه اطهار (ع) که سرشار از توجه به این مهم است، گواه بر این مدعاست.

اینکه ما در پرتو دین به تشکیل حکومت موفق شده‌ایم، مسؤلیت ما در قبال حل این معضل دوچندان است. چرا که از یکسو، حاصل این گنجینه عظیم و غسنی اندیشه عدالت، ظلم‌ستیزی، فقرزدایی و... هستیم و از سوی دیگر تجربه صالحان و آزادمردان و اندیشمندان جهان را در قبال حل این معضل در پیش رو داریم. علاوه بر این، ابزارهای لازم برای پرداختن به این مهم را با سپری کردن دوران سخت و پرحمت دفاع مقدس و با آغاز دوران پرتلاش سازندگی به‌ویژه در دوره برنامه اول، فراهم نموده‌ایم. لذا امروز ما مسؤولین وزارت بازرگانی با عنایت به اهداف و وظایف خویش در تأمین، ذخیره‌سازی و نگهداری، توزیع کالا و خدمات و به‌ویژه کالاهای اساسی،

هیچ‌گونه عذر و بهانه‌ای در پیشگاه خدا و بندگان شایسته او برای بسیج همگانی و ملی برای پرداختن به فقر و فقرزدایی، از بعد بازرگانی نداریم.

در این راستا وزارت بازرگانی، با اقدامات علمی و پژوهشی بسترهای مناسب را فراهم کرد و معاونت‌ها و سازمان‌های تابعه با توجه به وظایف سازمانی خود، گام‌های مؤثر و مفیدی را در این ارتباط برداشته‌اند و برای تداوم فرآیند فقرزدایی و تبادل اطلاعات مدیران ارشد و چالش‌های علمی - مدیریتی و در نهایت ارایه راهکارهای بازرگانی بایسته، اولین گردهمایی تحت عنوان «بازرگانی در خدمت فقرزدایی»، طبق برنامه تنظیمی روز سی‌ام خرداد ۱۳۷۵ با حضور جناب آقای آل اسحاق مقام عالی وزارت، قائم‌مقام محترم، معاونین و مشاورین و مدیران کل، کارشناسان وزارت بازرگانی و جمعی از اساتید محترم مراکز آموزش عالی و محققان برگزار گردید و موارد زیر به‌عنوان خط‌مشی‌های تعیین‌شده در این گردهمایی، تأکید گردید.

۱- استمرار برنامه‌های تور ایمنی و حمایتی در جهت تأمین نیازهای اساسی جامعه.

۲- ایجاد تسهیلات لازم از جمله تسهیلات اعتباری برای مشارکت بهینه و افزایش کارایی واحدهای کوچک تولیدی و توزیعی در جهت اشتغال‌زایی.

۳- استمرار در تأمین، ذخیره‌سازی، نگهداری و توزیع کالاهای اساسی و کوپنی.

۴- تداوم در نظارت به‌منظور حفظ، کنترل و تثبیت قیمت‌ها.

۵- تشویق الگوی مصرف مناسب به‌منظور کاهش ضایعات و منطقی کردن مصرف از طرق فرهنگی و اقتصادی.

۶- ایجاد بسترهای مناسب جهت افزایش اشتغال از طریق فعال نمودن بازارچه‌های مرزی، مناطق ویژه تجاری و...
 ۷- تدوین برنامه‌های تحقیقاتی فقرزدایی در سه بعد استراتژیک، مستقیم و غیرمستقیم.
 ۸- تأکید بر گستردگی فعالیت هسته‌های مطالعاتی ادارات کل بازرگانی استان‌ها، با توجه به استراتژی تعیین شده

در کمیته فقرزدایی معاونت طرح و برنامه.
 ۹- تأکید بر اصل همگرایی مکانی از طریق ایجاد و گسترش تسهیلات ذخیره‌سازی، نگهداری و امور زیربنایی.
 ۱۰- تداوم گردهمایی در جهت انطباق هر چه بیشتر فعالیت‌های علمی - پژوهشی با مدیریتی اجرایی به منظور دستیابی به راهکارهای فقرزدایی.
 ۱۱- گسترش فعالیت‌های ارشادی و تبلیغی به منظور حذف مصرف غیرمنطقی.

۱۲- اجتناب از سیاست‌هایی که برای گروهی از افراد درآمد مبتنی بر فاصله قیمتی (رانت) ایجاد می‌کند و با افزایش شکاف درآمدی، رشد اقتصادی و توزیع عادلانه درآمد را مانع می‌گردد.
 ۱۳- تأکید بر هدف‌گیری اقتصادی توأم در جهت توسعه اقتصادی و تبدیل توزیع درآمد در سیاست‌های کلان اقتصادی کشور.

وزیر بازرگانی از فعالیت‌های صنعتی بدون پول بازرگانی در کشور می‌شناسد

آقای یحیی آل اسحاق وزیر بازرگانی در خلال برگزاری «گردهمایی بازرگانی در خدمت فقرزدایی» در جمع خبرنگاران اظهار داشت: به منظور نظم بخشیدن به توزیع کالاها، از فعالیت واحدهای صنفی بدون جواز، جلوگیری می‌شود.
 وی گفت: در حال حاضر توزیع کالاها وضعیت مناسبی ندارد و واحدهای صنفی و تجاری بدون جواز در نقاط مختلف، ایجاد می‌شود.

○ یحیی آل اسحاق: توزیع کالاها در حال حاضر وضع مناسبی ندارد. برای نظم بخشیدن به این امر، از فعالیت واحدهای صنفی بدون جواز جلوگیری می‌شود.

توزیع داشته باشیم که این روند به نفع جامعه است.
 وی افزود: تلفیق تولید و توزیع از مباحثی است که مورد توجه قرار گرفته و این امر باید در زمینه‌های تولید، کیفیت، ذخیره‌سازی، شبکه‌های توزیع و حمل و نقل، انجام شود.
 وزیر بازرگانی اظهار داشت: ایجاد نمایندگی‌های فروش مستقیم از سوی واحدهای تولیدی، نمونه‌هایی از توزیع است که زمینه آن به تازگی در مورد فولاد فراهم شده است.

وی گفت: این روند را می‌توان در مورد لوازم خانگی، لاستیک و سایر کالاها فراهم کرد.

وزیر بازرگانی درباره گرانی لاستیک اظهار داشت: با برنامه‌ریزی‌های انجام شده، اکنون تولید لاستیک در کارخانه‌های دولتی از موقعیت مناسبی برخوردار است، ضمن آنکه مقرر شده ۱۳۰ میلیون دلار لاستیک وارد شود. این امر موجب می‌شود که قیمت لاستیک در بازار کاهش یابد.
 این مقام درباره صادرات کالا گفت: ما معتقدیم که واردات کالا باید در مقابل صادرات باشد و ارز آن وارد سیستم بانکی شود.

وزیر بازرگانی درباره شکستن انحصار واردات کالا گفت: وزارت بازرگانی مصمم است بستر لازم را برای شکستن انحصار در زمینه‌های واردات، تولید، توزیع و عرضه کالا از طریق لوائح قانونی فراهم کند.
 وی درباره لایحه فقرزدایی تأکید کرد: این لایحه از سوی دولت تهیه خواهد شد و در آن به مسایل مربوط به الگوی مصرف، تأمین کالاها، اساسی به‌ویژه ارزاق، یارانه، خدمات حمل و نقل، انبارسازی، خرید تضمینی و تعزیرات توجه خواهد شد.

○ وزارت بازرگانی مصمم است بسترهای لازم برای شکستن انحصار در زمینه واردات، تولید، توزیع و عرضه کالا را از طریق لوائح قانونی فراهم کند.

وزیر بازرگانی در پایان این گفت‌وگوی مطبوعاتی اظهار داشت: بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی، دولت باید حداقل ۳۰ درصد مصرف ارزاق را ذخیره داشته باشد که ۸۰ درصد آن برای نیمه اول سال جاری عملی شده است.